

Es pot formular una nova utopia?

En aquesta darrera setmana del mes, ara de novembre, el tema del nostre "Debat" se centra en la recerca de la utopia, un quefer malmès pel pas de la dècada dels 80. Dues col·laboracions i l'opinió dels lectors donen cos al tema.

ARXIU

La utopia ha de presidir, encara, els nostres actes quotidians. Tot és posar-s'hi.

Quan parlem dels nostres temps, sobretot dels anys posteriors a la dècada dels 60, gairebé sempre fem referència, implícita o no, al buit que porta l'esvaïment o la mort de les darreres utopies. Una absència d'utopies, doncs, que donin una finalitat o un sentit a allò que fem, sigui en el terreny personal, social o artístic. I en constatar la vida dels 80, buida i tancada, insolidària i estèril, alguns reclamem la necessitat de reformular una nova utopia.

La qüestió és: hi ha espai perquè aquesta formulació sigui res més que un desig impulsat per la nostàlgia? És a dir, tal com en la societat industrial es van donar les condicions per a formular la utopia socialista, en aquesta societat dita postindustrial en què vivim, de relacions terciàries i mediatitzades, hi ha les condicions (econòmiques, polítiques, ideològiques) per a elaborar una nova utopia? O és que, ancorats com ens trobem a uns temps que no acabem de donar per passats i conclusos, només podem recórrer a l'intent de perllongar les darreres utopies?

El debat que avui hem proposat als nostres convidats ha estat acceptat amb entusiasme i seriositat, tant per Paco Fernández Buey com per José M. Valverde. Tots dos contribueixen amb el seu pensament i amb la pràctica quotidiana a fer que aquesta pregunta tingui una resposta escaient a l'època que ens toca de viure.

Cal esmentar la mort, aquest estiu passat, del jesuïta Joan Garcia-Nieto. Aquesta notícia ens ha sacsejat de ple, i voldríem retre-li, amb aquestes pàgines, un homenatge sincer. Inicialment, en proposar-nos aquest debat, vaig parlar amb ell, i tot i que la seva infatigable activitat religiosa, intel·lectual i social no li deixava temps ni tan sols d'ocupar-se de la seva delicada salut, m'havia promès de fer l'article.

Que l'exemple de la seva vida, d'una absoluta integritat i coherència amb les seves idees, ens ensenyi que la utopia –almenys la que, com diuen els nostres contertulians d'avui, toca el pla moral individual– no és impossible, ans, ben al contrari, pot tenir lloc aquí i ara. Només cal voler-ho i posar-s'hi.

Anna Papiol